

רפורמה בדיני המשפחה

קביעת רף מזונות לפי יחס ההכנסות ולפי חלוקת זמני השהות בין ההורים

סוגיית קביעת המזונות בין בני זוג הינה סוגיה יהודית וחברתית מהמעלה הראשונה שדורשת טיפול מעמיק ומיידי. במשך שנים בשל סיבות רבות, לעיתים מוצדקות יותר ולעיתים לא מוצדקות, נותרו הורים רבים קרוועים בין המשך קיום חיים בכבוד לבין

חובת תשלום מזונות ילדיהם לפי פסיקת בתי הדין הרבני או בתי המשפט לענייני משפחה.

מעת לעת מתפרסמים פסקי דין בנושא מהם עולה בבירור כי על אף הנחיצות בסטנדרט אחיד ובהלכה פסוקה וברורה, אין דין ואין דיין. כל שופט או דיין רשאי לפסוק איזה סכום שהוא רואה לנכון לתשלום מזונות ללא שום הגיון מסדר.

מה גם שעל פי החוק החל חיוב תשלום

התנהלות המדינה, בתי המשפט ובתי הדין בסוגיה מביאה במצטבר לעשרות אלפי תחת עול המזונות

המזונות הינו החיוב ברמה הגבוהה ביותר וקודם לגבייה לפני כל חוב אחר, ואפשר לגבות אותו משכר ההורה גם אם אין לו במה לחיות.

כמובן שיש הגיון רב בעליונות החוב, שכן אדם נדרש בבסיס האחריות שלו כהורה לדאוג לילדיו, אולם המחלוקת כאן היא לא על עצם חוק החוב אלא על מי חל החוב ועל גובהו. מדוע חלוקת המזונות אינה שיוויונית ומביאה את ההורה הנושא בנטל המזונות למצב שאין לו ממה לחיות בכבוד בעצמו.

התנהלות המדינה, בתי המשפט ובתי הדין בסוגיה מביאה במצטבר לעשרות אלפי הורים הקורסים תחת עול המזונות. ילדים רעבים כפשוטו, כאשר נמצאים במשמורת האב, אפליה חמורה על רקע מגדרי בו האב מופלה לרעה אל מול האם, מאבקים יקרים, נמשכים ומכוערים הפוגעים בילדים ובהמשך גידולם במשפחה מפוצלת אך תומכת ובזבח שעות שיפוט רבות בשל חוסר בהירות וקביעה ברורה של מזונות הילדים.

מה נעשה בכנסת הקרובה כדי לדאוג לתיקון עול המזונות הלא שיווני?

נביא שורת תיקוני חקיקה ברוח החלטת מועצת הרבנות הראשית בנושא. ובהתאם לעקרונות שנקבעו בפסיקת ביהמ"ש העליון:

✓ נקבע בחקיקה כי ברירת המחדל בגירושים היא משמורת משותפת וחלוקת זמני שהות שווה - נקודת המוצא היא ששני ההורים אחראים לגידול הילדים בצורה שווה. למעט אם בית המשפט ימצא סיבות המצדיקות לעניין לפסוק אחרת בהתאם להמלצות ועדת שניט.

✓ נפעל לביטול "הדלתיים הסגורות" בפרסום פסקי דין כברירת מחדל בבתי המשפט - שקיפות בהליכים בבתי המשפט ובתי הדין על מנת לחשוף לביקורת את פסיקות בתי המשפט וזאת תוך שמירת חסיון הצדדים.

✓ נבטל את סעיף 8(ב) לחוק הגנת השכר התשי"ח-1958. - בכך תבוטל האפשרות לעקל את כל המשכורת של הורה לטובת גביית תשלום מזונות ילדים - כל אדם זכאי למינימום משכורת שתשאר לו כדי להמשיך ולחיות את חייו.

✓ נקבע בחקיקה דמי מחייה מינימאליים להורה על פי מצבו האישי והתעסוקתי שיהיו מוגנים מפסיקת דמי מזונות.

✓ נקבע בחקיקה מנגנון חישוב אחיד לדמי מזונות, בהתאם להכנסות ההורים, גיל הילדים ומספרם, ולחלוקתם בין ההורים בהתאם לחקיקה ולהערכות עלות גידול ילדים ע"י גופי מקצוע כלכליים ממשלתיים וחוף ממשלתיים.

✓ נקבע בחקיקה מנגנון תפעולי יעיל ומהיר שיאפשר הגשת בקשות לקביעה מחודשת של גובה המזונות לבני זוג שיחפצו בהתאמת גובה המזונות לדמי המזונות המעודכנים.

✓ נקדם הכשרה מקצועית לשופטים ודיינים לטיפול בניכור הורי.

לאחר שתושלם החקיקה בנושא יוכלו הורים גרושים רבים לחזור ולחיות בכבוד. כבוד כלפי עצמם, כבוד כלפי ילדיהם וכבוד כלפי הסביבה בה הם חיים.

קביעת מנגנון אחיד בהתאם לקריטריונים ברורים ושקופים יביא לצמצום המחלוקות בין בני זוג שהחליטו להתגרש, ימנע שעות שיפוט רבות, יחסוך כסף יקר לצדדים ובראש ובראשונה ידאג להמשך גידול הילדים מתוך שותפות על אף החיים בנפרד.

טיפול בתלונות שווא

תלונות שווא בין בני זוג, היא תופעה ידועה וקשה בעולם הגירושין. הדבר קורה כאשר מתפתח ויכוח בין אם על זמני השהות ובין אם על נושאים כספיים. צד אחד, בדרך כלל בעצת עו"ד, מגיש תלונה למשטרה ללא כל ראיה או בסיס עובדתי על אלימות ופגיעה בהורה או בילדים, וזאת במטרה להציג את הצד השני באור שלילי אל מול הילדים, אל מול בית המשפט ואל מול החברה.

לא פעם תלונות אלו מביאות לידי מעצר בפועל של הצד הנילון ללא כל בדיקה לנוכחות הדיווח מהצד המתלונן. בדרך זו מבקש עו"ד והצד המתלונן לייצר "יתרון" משפטי על פני הנילון, ובכך לגרום לו להבין שיש לו מה להפסיד במידה ולא יעתר לבקשה.

לא זו בלבד, אלא שקיימת אי סימטריה בין תלונות שווא כאשר הנילון הוא גבר או אישה. כך קיימת הנחיה מטעם פרקליט המדינה (הנחיה מס' 2.5) המנחה את הפרקליטות להימנע מהגשת תביעות כנגד נשים המגישות תלונות בכלל. זאת לכאורה, מסיבה מאוד הגיונית, לכאורה, הגשת תביעות כנגד נשים יכולה להביא לחשש להגשת תלונה מצד נשים שבאמת סובלות מאלימות דבר שאינה מקובל בשום צורה. אולם בנושא זה נראה כי הזכות לשיוויון בהליך מצד הגבר לא קיים ולא נחקרות תלונות שווא כמעט בכלל. בשנת 2016 עודכנה ההנחיה אולם מאז ועד היום כמעט ושום דבר לא השתנה בפועל.

אז מה נעשה בכנסת הקרובה כדי לשים סוף לתלונות השווא?

✓ נפעל לביטול הנחיה מס' 2.5 מטעם פרקליט המדינה ובמקומה יקבע כי במקרים בהם ימצא כי מדובר בתלונת שווא, יוגש כתב אישום כנגד המתלונן וכנגד עו"ד במידה והגשת תלונת השווא הייתה בעצתו, למעט במקרים חריגים.

✓ נקבע כי בכל תלונה בגין עבירת מין או אלימות במשפחה, יצהיר המתלונן כי לא מדובר בתלונת שווא וכי הוא מודע לעונשים הקבועים בעניין.

✓ נקבע בחקיקה פיצוי גבוה ללא הוכחת נזק לנילון במקרה ובית המשפט קבע כי מדובר בתלונת שווא.

✓ נקבע בחקיקה הקמת מרשם "מתלונני שווא" פתוח לעיון הציבור ובוא יפורסמו שמות מתלונני השווא לאחר שבית המשפט יפסוק כי מדובר בתלונת שווא.

בדרך זו נביא להורדה דרמטית של תלונות השווא בין בני זוג ובכלל. נדאג לטובת הילד ולחברה מתוקנת ובריאה יותר.

